

Píseň: EZ672 - Dej nám moudrost, odvahu + **modlitba;**
Oddíl k výkladu: Sd 18

Milí přátelé,

na posledním setkání jsme začali závěrečnou „ságu“ knihy Sd - pohled na dobu bezvládí v Izraeli.

Nebylo ještě králů. Nebylo již Mojžíše, Jozueho ani charismatických soudců. A tak si každý dělal, co chtěl.

První část této „ságy“ se věnuje situaci na severu země. Tam Míka okradl svou matku, ze strachu před kletbou jí peníze vrátil. Z části ukradených (!) peněz dala jeho matka zhotovit modlu („sochu tesanou a litou“), přestože Hospodinu zasvětila *celý* ukradený obnost.

Tuto sochu si pak Míka přidal do své místní svatyně k dalším bůžkům. Určil jednoho ze svých synů za kněze. A později se k jeho domu nachomýtl lévijec - tak si udělal kněze z něj.

Celý příběh byl nápadně svévolný. Zejména ve shrnujícím závěru, v němž se Míka domníval, že „teď“ mu jistě bude Hospodin prokazovat dobro.“ Vždyť si přece vše sám tak dobře zařídil!

Pokračování

Předchozí oddíl je teprve úvodem celé závěrečné ságy o anarchii a svévoli. Ukázal, že svévole právě v oblasti náboženské znamená svévoli ve všech ostatních - syn klidně okradl matku. Vyrobil si svého bůžka. Určil si za kněze, komu se mu zlíbilo (srv. 2Tim 4, 3).

Další důsledky přicházejí v pokračování příběhu. Ačkoli se nejprve zdá, že příběh Danovců nebude s Míkou nijak souviset.

Kdyby však náhodou někdo zapomněl, hned první věta zdůrazní, v jaké době se nacházíme. I z dalšího obsahu dnešního oddílu snad číselná lidská svévole. I její důsledky.

Danovci

Danovci jsou uvedeni jako bezdomovci. Neměli dědičný podíl v zemi, a tak kde bydlet. O tom víme již od Sd 1, 34 - čímž se nám také propojuje úvod a závěr knihy Sd.

Danovci, v době anarchie a svévole, udělali, co ve svých očích uznali za nejlepší: Nemáme dědičný podíl. Tak si ho prostě obstaráme. Prvním krokem obstarání si podílu v zemi je tak logicky její prozkoumání.

A co se nestalo. Vyslaní zvědové se dostali až k Míkovi. Ten je přijal a ubytoval - jak se sluší a patří.

Zjistili také, že Míka má doma lévijce. Oprávněně se podivují tomu, co tam dělá. Ale už se nepodivují kněžově odpovědi. Prostě si ho Míka najal - co by na tom bylo až tak špatného?

Uprostřed vši této svévole se pak ani nepodivili, když jim na jejich žádost tento „kněz“ okamžitě sdělil Hospodinovu věštbu. Vždyť použil tak líbivá (a vágní!) slova: „Nad vaší cestou bdí Hospodin.“¹ Jak to, že tento kněz nejprve neprovedl žádný obřad?

Z dalšího pokračování se zdá, že věštba byla pravdivá - ačkoli svou vágností typická pro kouzelníky a kartářky. Zvědové totiž našli město Lajiš. Město žijící v bezpečí. Město lidu klidného a bezstarostného.² Nebylo, kdo by je potupil ani uchvatitelů moci. Vlastně ráj na zemi. Natolik žilo město Lajiš v pokoji, že nepotřebovalo ani smlouvu o vzájemné ochraně s jiným městem.

Jaký lepší cíl svévolné a uzurpátorské výpravy? Kde jinde uchvátit moc?

Na cestě za dobytím Lajiše přišla výprava až k Míkově domu. Opět. I zde zvědové „splnili svůj úkol:“ Prozradili druhům ve zbrani, že se u Míky nachází veliké bohatství (v. 14). Bible považuje za samozřejmé, s jakým úmyslem o tom hovoří. A, překvapivě i bohužel, snad každý čtenář či posluchač pevně ví, „co měli dělat.“

¹ V předchrámové době bylo obvyklé „věštit“ např. vrháním losů (srv. např. Joz kap. 15-19+21). Tento motiv se ještě vrátí v Sd 20, 9. Tato praktika vycházela z logiky, že Hospodin vládne všemu. Tedy že neexistuje „náhoda.“ V pověřivé variantě toto známe dodnes při tzv. „vykládání karet.“

² Doslova „tichého a důvěřujícího.“ Zároveň však jde o sousloví, které dohromady znamená „v míru a bezpečí.“

Vojáci zůstali stát u brány, pouze pět zvědů, kteří se osobně s Míkou znali, šlo a okradlo Míku. Muže, který jim jakožto neznámým tulákům nabídl nedávno přístřeší. A okrádají ho hlavně o efód, bůžky a sochu tesanou a litou. Právě o to, co si Míka nechal vyrobit v předchozím oddíle. A čímž si myslel, že si zařídil Hospodinovo dobrodiní Tedy, pokud by tak neučinil, nikdo by ho nepřišel okrást...³

Projevuje se zřetelně porušenost také lévijského tuláka-kněze. Bez váhání zaprodal Míku a svou službu u něj za lepší. Sloužit v soukromé svatyni za úplatu bylo lepší než vandráctví. Být knězem celého lidu je pak ještě výhodnější! Kdo by do toho nešel?

Svévole jak vyšítá... Vždyť nejvyšší hodnotou je osobní a co nejdřívější zisk.

A co Míka?

Táhnoucí lid však tušil, že jejich čin nezůstane bez trestu. Umístil tedy děti i dobytek dopředu - protože očekával útok zezadu (v. 21).

A měli pravdu. Míka s těmi, kteří při něm stáli, dohnali do Lajiše táhnoucí Danovce. Informace, že Danovci byli již daleko, sděluje, jak pozdě se Míka dověděl, co se stalo. A za jak mnoho mu stálo získat zpět své idoly.

Svévole postav v příběhu, i celé doby, je pak nápadně vykreslena rozhovorem mezi Míkou a Danovci ve v. 23-24. Danovci, kteří dobře věděli, že někoho okradli, se nevinně ptali, co tomu Míkovu bylo, že se za nimi tak žene...

Na oprávněnou Míkovu výtku pak odpověděli agresivně a silou zbraní. Ať si nedovoluje, nebo mu ukážou. Takové jednání je dalším z rysů svévole - vítězí silnější. I kdyby neprávem, nespravedlivě a na úkor slabšího. V takové atmosféře chtějí žít jen svévolníci - a i ti jen do doby, kdy se z nich stanou ti utlačovaní.

---

³ Praktičnost Hospodinových přikázání je snad nasnadě: V evangelických kostelích také není obvykle ani co krást. V israelských svatyních tomu tak bylo obvykle také. Opakem bude jeruzalémský Chrám. Který bude opakovaně vykrádán a pleněn...

Lajiš

Poté Danovci vypálili a vyvraždili tichý a bezstarostný lid v Lajiši. A na jeho místo postavili nejsevernější město israelské země - Dan. Samozřejmě, že si tam postavili ukradenou falešnou modlu Hospodinovu. A ustavili si tam kněze, který klidně zaprodal a zradil své kněžské povolání u Míky.

Byl to Jónatan⁴, syn Geršóma, syna Mojžíšova. Tedy potomek samotného Mojžíše.

A Míkova tesaná socha-idol, tam byla až do královské reformy a přesunutí kultu do jeruzalémského Chrámu. S níž souviselo zrušení lokálních svatyní. Jedna z nejdůležitějších pak byla právě v Šílu - o níž hovoří poslední verš.

Závěr

Příběh lidské svévole tak pokračuje dál. Anarchie, bezvládní, je pro ni skvělým podhoubím. Když není nikoho, kdo by krotil lidský egocentrismus a sobectví, tak právě jimi se lidé řídí. A tak se dnes opět krade - nápadně první projev svévole. Vyhrožuje se těm, kteří jsou okradeni, fyzickou likvidací. A dojde také na vyvraždění nevinných, bezbranných a tichých obyvatel Lajiše.

Tím končí „severní“ část ságy o anarchii v Israeli. Od příště nás čeká „jižní“ část - totiž symbolicky, že stejně Israelci jednali od severu až k jihu země. Ale i tam možná potkáme spojenou nit obou částí...

I dnes šel opět příběh od desíti k pěti. Kromě krádeží a dosazování lidsky se hodících kněží dnes přibylo také vraždění nevinných a bezbranných. Příště bude zase o něco hůř... Jak už tomu se svévolí bývá. A právě o ní hovoří kniha Sd.

Kdyby i tehdy raději dodržovali Hospodinův zákon... nebylo by všem lépe?

---

⁴ Nepletme si ho si Jónatánem - Saulovým synem a Davidovým přítelem. Ani s žádným jiným. O tomto Jónatánovi není žádné další biblické zmínky. Jde o to, že až na konec si vypravěč nechal „třešinku“ v podobě jména a rodové příslušnosti takto jednajícího kněze. V době svévole a anarchie podléhají i kněží, klidně i z Mojžíšova rodu!

Píseň: EZ623 - Důvěřuj se v Pána + modlitba Páně
Rozhovor